

1 K92 46 1573

K W E S T I O N A R I U S Z

b. zesłanca w Z.S.S.R.

1. DANE OSOBISTE: KOWALSKI Józef, kapral rez., urod. 1898 r., rolnik - żonaty.
2. DATA I OKOLICZNOŚCI ARESZTOWANIA: Dnia 2.IX.1939 aresztowano mnie i osadzo w więzieniu w Kostopolu. Wyżywienie - 2 suchary / 10 - 15 dgr. dziennie i tylko szklankę wody. Przepełnienie do maksimum - brud, zawszenie bez żadnych spacerów więziennych. Po 2-ach miesiącach zwolniono mnie. Następnie dnia 10.II.40 r. aresztowano mnie z całą rodziną / żona i 6-ro nieletnich dzieci / i wywieziono do Wołogodzkiej oblasti, rejon Charowsk. Przez 4-tygodniowej podróży do miejsca zesłania, wydano tylko dwa razy po pół litr. zupy, oraz dziennie dawano po 400 gr. chleba. Nie dopuszczano wody, tak, że w zamkniętych wagonach ludzie chorowali formalnie mdleli z pragnienia wody.
3. NAZWA OBOZU: - jak wyżej.
4. OPIS OBOZU: Posiłek Katromskiej - praca w lesie przy wyrąbie. Płacono dziennie zależnie od pracy - maksimum 5 - 6 rubli. Wyżywienie prywatnie, sam nie byłem w stanie dostatecznie zapracować na utrzymanie żony i 6-ro nieletnich dzieci. Komendant rejonu Charowska zażądał ode mnie abym dzieci oddał do "pryjutu" / szkoła konsumołów / . Kiedy nie zgodziłem się na to, z tego powodu dawano mnie najniższą stawkę za pracę, tak że mogłem zarobić jedynie do 3 rubl. dziennie. Wobec takiego stanu rzeczy był głód w domu nie do opisania - dzieci chodziły po smieciach i zbierały odpadki - żywić się tym - następnie puchły z głodu i nędzy. Jedno z nich wskutek tych warunków umarło / c. Genowefa lat 7 /.
5. KŁAD ZESŁANCÓW: Przede wszystkim wyłącznie obywatele polscy. Polacy, Rusini, Białorusini. Życie koleżeńskie na ogół było solidarne, przeważnie rolnicy.
6. ŻYCIE W OBOZIE: - jak wyżej.
7. STOSUNEK WŁADZ NKWD DO POLAKÓW: Wrogi. Często odbywały się "mitingi" zebrania propagandy komunistycznej. Wpływano aby już zapomnieć o Polsce, że Anglia już nas nie wybawi i t.p., lecz to nie miało wpływu na zesłanców - Polaków.
8. POMOC LEKARSKA, SZPITALA. ŚMIERTELNOŚĆ: Szpitali wogóle tam nie było. Pomoc lekarska doraźna - bez znaczenia - brak lekarstw. Śmiertelność duża. Na ogólny stan zesłanców około 350 ludzi zmarło 74 osoby.
9. ŁĄCZNOŚĆ Z KRAJEM: Żadna.
10. KIEDY ZOSTAŁ ZWOLNIONY I W JAKI SPOŚB DOSTAŁ SIĘ DO ARMII: Dnia 2/II.1942 r. zostałem wezwany przez NKWD do Komisji Mieszanej polsko-sowieckiej w Bucharze i przyjęty do Stacji Zbornej w Kermine, po czym otrzymałem przydział do Baonu Drogowego w Kermine. Rodzina pozostała w kołchozie. Obecnie znajduje się na terenie Iranu.

/ Kowalski, kapr. rez. /

*Kowalski*